“IK WIL EEN ROLMODEL ZIJN VOOR SLECHTZIENDE KINDEREN EN HUN OUDERS”

Tine Vanhauwaert, zorgcoördinator in De Kade

Tine Vanhauwaert is 45 jaar, gehuwd en mama van twee dochters. Ze is zorgcoördinator van Accent. Dat is de thuisbegeleidingsdienst van vzw de Kade, die gespecialiseerde hulp biedt aan blinden en slechtzienden. Daarnaast zit ze in haar laatste jaar van de bachelor-na-bacheloropleiding orthopedagogisch management. Tine is ambitieus en leergierig. En ze heeft een aangeboren oogafwijking.

“Dat ik slechtziend ben, heeft me nooit verhinderd om te solliciteren”, vertelt Tine Vanhauwaert. “Natuurlijk komt dat ter sprake tijdens een sollicitatiegesprek, maar ik hoed me ervoor dat het gesprek alleen daarop focust. Ik vergroot mijn beperking niet uit en ik vertel welke oplossingen ik zie. Dat werkt. Zeker bij de Kade, waar ik nu al elf jaar werk. Hier werken nog enkele mensen met een beperking, al blijft het een kleine minderheid. Ik wil graag meewerken aan een structureler diversiteitsbeleid in de organisatie. Vandaag ligt de bal nog te dikwijls in het kamp van de persoon met een beperking, is mijn aanvoelen. Organisaties zouden actiever op zoek kunnen gaan naar medewerkers met een beperking.”

“Ik geloof in rolmodellen en in positieve verhalen. Daarom geef ik ook graag dit interview. Werken met rolmodellen is een waardevolle tendens, ook in de rechtstreeks toegankelijke hulp. Dat stimuleert me. In de Kade werken we bijvoorbeeld met jonge vrijwilligers met een visuele beperking die meegaan op zomerstage. Zonder woorden voel je als slechtziende of blinde persoon meteen verbinding. Rolmodellen kunnen hoop geven en kansen tonen aan mensen in gelijkaardige situaties, bijvoorbeeld op het vlak van tewerkstelling. Rolmodellen kunnen de beeldvorming in de samenleving bijsturen en het taboe doorbreken.”

INCLUSIE AVANT LA LETTRE

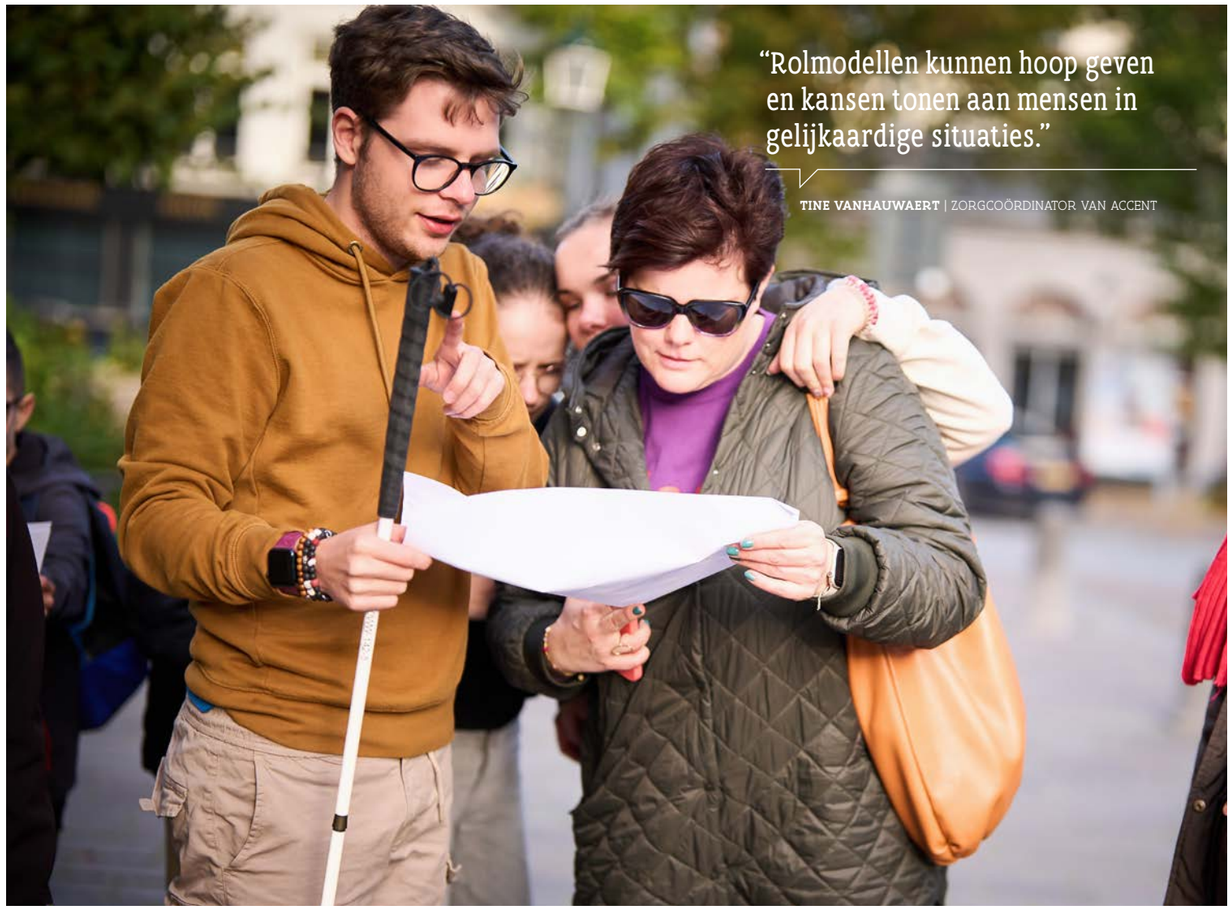
Zelf heeft Tine zo’n rolmodel gemist in haar kindertijd en jeugd. “Ik groeide op in een warm nest”, beklemtoont ze. “Maar de hulpverlening was niet zo uitgebouwd als vandaag. Thuisbegeleiding heb ik nooit gehad. Ik heb zelf mijn parcours uitgestippeld. Inclusie avant la lettre, zou je kunnen zeggen. Ik kende geen lotgenoten. Het was vaak een eenzame weg. Ik liep school in het gewoon onderwijs. Een goede keuze van mijn ouders, maar dat sloot in die tijd de deur naar de hulpverlening. Nu ik zelf in de sector werk, zie ik hoe belangrijk en betekenisvol thuisbegeleiding kan zijn.”

“Als kind heb ik het nooit zo ervaren, maar achteraf bekeken heb ik moeten vechten voor mijn plek. Lange tijd was het voor mij zelfs ondenkbaar dat ik in een organisatie voor mensen met een visuele beperking zou werken. De confrontatie was zo groot, dat ik er niets mee te maken wou hebben. Tot ik elf jaar geleden door een kennis op een vacature bij de Kade werd gewezen. Mijn leven was op orde toen. Ik was gehuwd, ik had twee kinderen, ik had werk. Plots zag ik een opportuniteit om met mijn eigen bagage iets te betekenen voor anderen. De tijd voelde rijp om die stap te zetten. Wat die ommekeer teweegbracht? Het beter aanvaarden van mijn beperking. En er de kracht van inzien. Het voelde juist om te solliciteren bij de Kade.”

> “Ik ben in dienst genomen als zorgcoördinator, niet als ervaringsdeskundige.”
>
> **TINE VANHAUWAERT** | ZORGCOÖRDINATOR VAN ACCENT

NON-VERBALE COMMUNICATIE

De job van Tine als zorgcoördinator houdt grote verantwoordelijkheden in: medewerkers coachen, het beleid opvolgen, het borgen van kwaliteit in de thuisbegeleiding, personeelsbeleid … Om optimaal te functioneren, gebruikt ze enkele hulpmiddelen en deed haar werkgever wat aanpassingen. “Ik gebruik vergrotings- en voorleessoftware, een aangepast toetsenbord en een toegankelijke smartphone”, vertelt Tine. “Verder is de verlichting aangepast en is er zonnewering aan het raam. Vergaderingen zijn soms vermoeiend, al zorgt de technologie voor beterschap. Zo kan ik dankzij SharePoint de presentaties op mijn eigen scherm volgen. Een nadeel blijft dat de non-verbale communicatie voor mij wegvalt. Die kleine, subtiele reacties van collega’s kan ik niet zien. Als ik een vergadering leid, vergt dat wel enige voorbereiding. Iets lezen gaat moeizaam. Daarom memoriseer ik veel. Dat vergt meer tijd, maar dankzij de premie voor individueel maatwerk van de VDAB, kan mijn werkgever dat compenseren. Visueel inspannende taken zoals uurroosters inbrengen, mag ik delegeren naar een collega. Ik stel die tegemoetkomingen van de Kade op prijs.”

Zelf krijgt Tine een integratietegemoetkoming. “Die maakt het mogelijk dat ik voltijds werk”, zegt ze. “Ik kan er bijvoorbeeld de gezinshulp mee betalen die ik echt wel nodig heb door mijn beperking. Of ik kan al eens een taxi nemen als het openbaar vervoer te moeilijk is.”

ERVARINGSDESKUNDIGHEID ALS EXTRA TROEF

Dat Tine gedreven en ambitieus is, blijkt uit de management-banaba die ze er op 45-jarige leeftijd nog bij neemt. “Mijn werk betekent veel voor mij”, zegt Tine. “Ik werk voltijds, ook al kost het mij soms energie en moet ik inboeten op andere levensdomeinen. Het is niet simpel om alle ballen in de lucht te houden als moeder, partner, vriendin, medewerkster, studente. Na een werkdag moet ik letterlijk de ogen even sluiten voor ik verder kan. Maar dat lukt niet altijd als je om 18 uur thuiskomt en de kinderen op je wachten. Het voelt als een gevecht tegen mijn beperking, maar het is het waard. Al moet ik soms wat meer naar mijn lichaam luisteren.”

Tegelijk haalt Tine ook energie uit haar job. “Ik ervaar het als een voorrecht om te mogen werken met een gedreven team dat blinde en slechtziende mensen de ondersteuning biedt die ik zelf soms gemist heb. Ik probeer vanuit mijn eigen ervaring iets extra’s bij te dragen. Als een ouder mij opbelt voor een nieuwe aanmelding, vertel ik niet dat ik zelf slechtziend ben, maar ik antwoord wel vanuit mijn ervaringsdeskundigheid. Als er een activiteit voor lotgenoten is, dan zorg ik dat ik aanwezig ben, ook al hoort dat niet tot mijn opdracht. Ik voel meteen verbinding met de kinderen, de jongeren en hun ouders. Je deelt iets zonder woorden. Zowel de kinderen als hun ouders komen met me praten en stellen me vragen. Ze zien dat ik net als hen mijn smartphone dichter bij mijn ogen houd. Ze weten dat ik niet met de auto kan rijden. Maar ze weten ook dat ik voltijds werk en een fijn gezin heb. Ondanks mijn beperking. We zijn lotgenoten. Ze spiegelen zich aan mij.”

Toch maakt Tine een onderscheid tussen haar job en haar rol als ervaringsdeskundige. “Op vergaderingen met medewerkers en collega’s ben ik zorgcoördinator”, zegt ze. “Maar als het nuttig is, breng ik mijn ervaring in. Mondjesmaat, want elke slechtziende beleeft zijn beperking op zijn manier. Wie ben ik om voor de hele groep te spreken? Bovendien ben ik in dienst genomen als zorgcoördinator, niet als ervaringsdeskundige. Ik ben natuurlijk wie ik ben, maar ik bewaak de balans. Mijn werk komt op de eerste plaats. In tweede instantie ben ik ervaringsdeskundige. Die volgorde is belangrijk.”